

ШАХМАТНА МИСЪЛ

СЪДЪРЖАНИЕ

Девети септември посрещаме с успехи ☆ Втори в света ☆ Международният турнир в гр. Варна ☆ Комбинации ☆ Забравената пешка ☆ Възродени варианти ☆ Етюдът и шахматната партия ☆ Композиция

ПАРТИИ

Ноларов—Олафсон
Бобоцов—Мюлберг
Леман—Робач
Иванов—Мюлберг
Филчев—В. Попов
Тайманов—Трифуневич
Пахман—Глигорич
Волович—Бронщайн
Улман—Ларсен
Верле—Ниман

На снимката:

Средношколският първенец
на столицата Тодор Чипев

ШАХМАТНИ ВЕСТИ

II столично средношколко първенство

Извънредно ограничен е броят на състезанията от спортния календар, които предвиждат участие на нашите най-млади, подрастващи шахматисти. Затова заслужава поощрение отличният почин на шахматната секция при ГСФС — София, която вече втора година по ред организира през лятото турнири за индивидуално първенство между сгедношколците — юноши и девойки в София.

Второто столично градско първенство се състои от 23 юли до 10 август т. г. в шахматната зала на физкултурната палата. Участваха 14 младежи и 4 девойки. Докато към турнира на девойките интересът беше слаб и състезателното равнище твърде ниско, при юношите бяхме свидетели на твърде качествена и съдържателна борба.

Първ се класира Т. Чипев 11.5 т. Неговият успех не представлява изненада. Младият първоразредник е нееднократен участник в редица сериозни шахматни състезания, има добри теоретични познания и спортни качества и с основание предварително беше считан като „фаворит № 1“.

На второ място с 10 т. се класира миналогодишният първенец Ив. Радлов (строит. техникум „Хр. Ботев“). Той остави радващо впечатление с енергичната си и смела игра и качествата си на превъзходен борец.

Трети с 9.5 т. е дебютирацията Асен Петров от Седмо у-ще, който успя да покрие нормата за първи разред.

Класирането на останалите участници е, както следва: 4—5 Хр. Бахчевански и В. Димитров с по 8 т., 6. Юли Габровски — 7.5 т., 7—9. Тр. Христов, К. Хубанов и Д. Атанасов — с по 5.5 т., 10—11. Д. Генчев и Ст. Бончев с по 4.5 т. и т. н.

Н. Бахаров

Разград

Шахматистите в Разград развиват оживена дейност. През първата половина на годината шахматните секции при физкултурните колективи в града организираха 50% повече състезания в сравнение с първото шестмесечие на миналата година. Състояха се интересни двустранни срещи с взаимни гостувания: между пеницилиновия завод и содовия завод „Карл-Маркс“ — с Река Девня, между

Д-р Троянеску в Толбухин

След завършване на международния турнир във Варна, по покана на шахматната секция в Толбухин, гост на този град беше шампионът на НР Румъния д-р О. Троянеску, който изнесе сеанс на едновременна игра срещу 22 шахматисти. Резултат: + 13 = 8 — 1. На снимката е момент от сеанса: д-р

Троянеску е пред най-младия участник, пионера от 4-ти клас Жеко Пиндиков, който направи реми, играейки с очудващо умение. Пионерът Жеко Пиндиков е направил реми и срещу нашия бивш републикански първенец Пъдевски в изнесения от него преди известно време сеанс в Толбухин.

учителите и пощенците в Разград и техните колеги в Силистра, между шахматистите на РКС—Разград и техните другари в Кубрат. Предстоят срещи на банковите служители с Кубрат и на служителите на РКС със Силистра и Исперих.

Проведе се и градски индивидуални първенства за пионери, юноши и възрастни, а също така за жени и девойки. Първите трима от първенството на пионерите — Велислав Тачев, Хайредин Етемов и Петър Кирилов бяха включени в турнира на юношите, а заелите челните места в юношеския турнир Костадин Маринов, Неделчо Атанасов и Божидар Петров участваха в първенството на възрастните. Званието „градски първенец“ завоюва Димитър Борисов, следван от Йордан Йорданов, Кирил Димитров, Дончо Вълканов и т. н. В градското първенство за жени и девойки на първите места се класираха Елена Михайлсва (здравна служителка), Вяра Веселинова (учителка), Антония Стоева (народен съдия) и др.

Проведе се и градско отборно първенство, в което победител излезе отборът на ОНС, който стана носител на първомайската купа, подарена от ГНС. На следващите места в класацията се подредиха отборите на симфоничния оркестър, РКС, пощенци и т. н.

Състояха се и околийски отборни първенства за младежи и девойки. От младежите пръв се класира отборът на у-ще „Хр. Ботев“ — Разград, а от девойките — отборът на с. Побит камък.

В пионерския дом в града съществува шахматен кръжок, който развива дейност през цялата година. Преди започване на градските първенства околийската секция организира два двумесечни курса за изучаване на шахматната теория, в които участваха 40 младежи, девойки и възрастни.

Излъчени са 87 петоразредници, 44 четвърторазредници, 16 треторазредници и 4 второразредници.

П. Ковачев

Кърджали

В неделя, 18 август, в дома на офицера при голям интерес от страна на гражданите и военслужещите международният майстор Александър Цветков изнесе сеанс на едновременна игра срещу 25 шахматисти. След 5-часова напрегната борба Ал. Цветков постигна отличния резултат: + 19 — 4 = 2. Спечелиха к. м. Л. Попов и първоразредниците Г. Захариев, Г. Вангелов и А. Терзийски. Наравно завършиха Баевски и Добрев.

Любителите на шахмата останаха доволни от опита, който получиха от изтъкнатия наш шахматист и се надяват, че и в бъдеще ще бъдат посетени от видни наши шахматисти.

Ив. Матеев

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ

Книжка осма
Година десета — 1957 г.

ДЕВЕТИ СЕПТЕМВРИ
ПОСРЕЩАМЕ С УСПЕХИ

18-IX-57
Минев
ВТОРИ В СВЕТА

Р. БОБЕКОВ

Изтеклите тринадесет години на бурен културен и стопански подем са и години на устремен възход на родния шахмат. Девети септември откри нова епоха в неговото развитие. Шахматът получи широка популярност сред трудещите се в нашата страна и стана народна игра. Нивото на спортното майсторство на челните български шахматисти достигна завидна висота. Те прославиха родния шахмат, като в редица международни срещи и турнири извоюваха ценни победи и заеха челни места. На последната олимпиада в Москва те наредиха България на 5—6 място в света. През м. май т. г. в София се състоя първият международен турнир у нас със значение на зонален за световно първенство, на който българският представител Олег Нейкир си класира на 2—4 място и получи правото да участва в по-нататъшната борба за най-високото шахматно звание. През м. юли т. г. на международния турнир във Варна българският шахмайстор Милко Бобоцов одържа убедителна победа, като се класира пръв, оставяйки зад себе си редица известни европейски майстори. На световното студентско първенство по шахмат в Рейкиавик българските шахматисти Коларов, Минев, Пъдевски, Пеев и Богданов поставиха България на второ място в турнирната таблица, непосредствено след най-силната страна по шахмат в света — Съветския Съюз. През м. август т. г. в двустранната среща с всесъюзния първенец на Съветския Съюз — отборът на РСФСР, българските шахматисти дадоха достоен отпор и доказаха, че са не само добри ученици, но вече и достойни противници на славните съветски шахматисти.

Ето такъв е активът, с който българските шахматисти посрещат тринадесетата годишнина на най-светлия национален празник на нашия народ — Девети септември. Нека утвърдим тези успехи като основа за още по-високи достижения!

На 10 юли т. г. в 13 часа от летището на столицата на Дания, Копенхаген излетя пътнически самолет в посока северозапад — към Исландия.

На борда му се срещнаха най-добрите европейски шахматисти-студенти — гротмайсторите Тал и Спаски (СССР), Филип (Чехословакия), Ларсен (Дания), майстори като Полугаевски, Гургенидзе, Никитин и Гипслис (СССР), Дитман, Бертолд, Либерт (ГДР), Дример, Митигелу, Гическу (НР Румъния), м. Пап, Бенкьо, Форинтош, Портиш (Унгария), Козма, Блатни, Вислужил, Маршалек (Чехословакия) и др. За първи път идваха монголците.

Самолетът летеше на голяма височина (7—8,000 м) при хубаво слънчево време. Под нас на около 2—3 км пониско се разстилаше море от гъсти бели облаци. В самолета — голямо очакване. Весели разговори, въпроси и спомени, приятелски шеги по предстоящия турнир създаваха приятна задъшевна атмосфера. Някъде долу през разкъсани облаци се виждаха безкрайните простори на океана.

Нашият отбор — Коларов, Минев, Пъдевски, Пеев, Богданов, само с една резерва беше сериозно заричен за добротото си представяне. И с право — противниците бяха подсилили отборите си, а нашият изглеждаше отслабен.

След 7-часово пътуване разстоянието от близо 2,500 км беше преодоляно. Качнахме.

Рейкиавик е хубав и просторен (с 60,000 жители) град на брега на океана. Автобусът ни отведе в Морското училище, сега във ваканция, където ни настаняха. На нашата група се падна голяма класна стая със 7 легла, няколко маси, столове и черна дъска. Високи светли прозорци по цялата дължина. На вратата надпис: „BULGARIA“.

Кратка конференция, разговор с домакините и дошлите с друг самолет американци — студенти на САЩ и Еквадор, вечеря. Чувствувахме се уморени, но . . . слъзцето ясно осветлява трапезарията и ни кара да се оцудваме, че тъй рано ни се е доспало. Поглеждаме часовниците — 23:30, почти полунощ (1:30 българско време), а слънцето и не мисли да залазва. Едва сега разбрахме какво ще рече северна нощ и . . . помолехме за пердата.

Жребие

След теглене на жребия установихме, че играем още в началото с добри

противници, „в мителшпила“ на турнира — с главните съперници за първите места — СССР, Чехословакия и Унгария, а в края — с относително по-слаби отбори. Това определи нашата тактика — в началото внимателна игра за „загриване“, като се стремим да бъдем в челната група, след това още по внимателно в трите решителни срещи, а на финала „спринт“ с всички сили . . . Но всичко ли ще се развие според плана?

Турнирен дневник

I кръг

Играем с ГДР. Двата отбора са със свежи сили и при напрегната борба срещата завършва с минимална победа за нас 2^{1/2}:1^{1/2}. Трябна да се отбележи и един весел инцидент: в остър взаимен цайтнот Пъдевски мести офицера си 2 квадрата напред „като топ“ (Of6—f8). И той, и противникът му — Либерт не забелязват грешката и играят още няколко хода. Съдиите се намесват и изискват да се върне и продължи играта от позицията, в която е направен неправилният ход. Но противниците са се вече успокоили и се съгласяват на реми.

След I кръг: Чехословакия, Монголия и СССР по 3:5 т. Румъния и Англия по 3 т., България 2:5 и т. н.

II кръг

Като че ли съседите са винаги най-яростни противници на спортното поле. С „ярост“ играят помежду си чехи и унгарци, шведи и датчани, и ние с румънците. Минев на първа дъска печели блестящо срещу Митигелу, Пъдевски печели три пешки срещу Дример, но попада под атака, връща материал и е принуден да се съгласи на реми. Гическу с белите убедително ремизира срещу Пеев. Но в партията Богданов — Сабо отново малък инцидент. Остава един час до контролното време, а двамата противници разполагат с по 59 минути за мислене. Става ясно, че единият часовник е пуснат с 1 час „аванс“ и че един от двамата противници е просрочил времето. Румънците претендират за цайтнот на Богданов, ние — на Сабо. Съдиите решават по соломоновски — отпускат на двамата по половин час за останалите ходове. Трудна — но заслужена победа извоюва Сабо и резултатът е 2:2.

III кръг

България—Дания 3:5:0:5.

Всички играят с особена амбиция. Сложни остри позиции и цайтноти. Убедително и леко се налага Коларов над гротмайстора Ларсен. И отново малък инцидент (взеха да стават много). В силен цайтнот Пеев слага коня си на поле, бито от противниковия топ. Но и на противника остават секунди и той, вместо да вземе коня, предпочита да заплаши пешка. В този момент му пада и стрелката. Ние радостни обявяваме „цайтнот“! , но се оказва че 40-те хода са били вече направени. След трудно доиграване Пеев прави наравно, а Минев и Пъдевски печелят.

След третия кръг временното класиране е: 1. Чехословакия — 11 т., 2. СССР — 10 т., 3. България 8 т., 4. Унгария 7:5 т. Водят чехите, но те са имали по-леки противници.

IV кръг

Среща с монголските студенти. Тихи, и скромни, те се борят с присъщата си упоритост и спокойствие, но губят с $1\frac{1}{2}$: $3\frac{1}{2}$ от значително по-опитните си противници. Чехите завършват 2:2 с ГДР, СССР $2\frac{1}{2}$: $1\frac{1}{2}$ с Румъния, Унгария обаче печели с 4:0. Челото се оформя: 1. Чехословакия 13, 2. СССР $12\frac{1}{2}$, 3—4. България и Унгария по $11\frac{1}{2}$ т. Следват Англия 11, САЩ и Исландия по 10:5 т. и т. н.

Три решителни кръга

Целта ни е след седмия кръг да бъдем на не повече от 3 точки зад конкурентите, за да можем след това, когато те играят помежду си, да ги настигнем и евентуално надминем. Но планът ни сигурно не е по вкуса на нашите противници.

V кръг

Този кръг по същество реши първото място. Великолепно играещи, съветските състезатели завоюваха убедителна победа. Наистина те бяха подмогнати и от известен шанс, но шансът обикновено помага на силните! Пеев и Коларов отказват предложението им реми и впоследствие губят, а Пъдевски не вижда несложна комбинация и губи

една явно по-добра, да не кажем спечелена позиция. Единствено наравно завърши по-трудната за нас по дебют партия Минев—Спаски.

VI кръг

Чехословакия—България 2:5:1:5.

Тази среща ясно показва значението на дебютната подготовка, но и това, че дебютът не е всичко в шахмата. И в четирите партии чехословаците имат по-добра игра по дебют, но едва успяват да победят с минимален превес. Все пак, известно отражение има и вчерашното поражение от СССР.

След 6 кръг начело беше СССР 20 т., 2. Чехословакия 18 т., 3. Унгария 17 т., 4. Англия 14 т., 5. България $13\frac{1}{2}$ т., САЩ и Исландия по $12\frac{1}{2}$ т. и т. н. Ясно е, че за да се борим за по добро класиране от 4-то място, трябва да победим непременно унгарците!

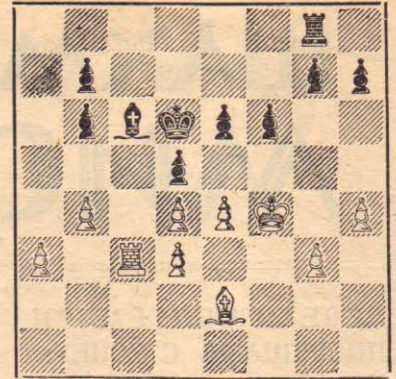
VII кръг

България—Унгария 3:5:0:5.

Тази задача отборът изпълни блестящо. Богданов завършва наравно с Хааг, а останалите три партии печелим с отлична игра на нашите състезатели. Искам да разкажа по-подробно за разволя на партията между международния майстор Бенкьо и Ат. Коларов. Бенкьо, в един ендшил, може би малко по-добър за него, дълго време се опитваше да надхитри противника си, но безуспешно. На 37-я ход, той разполагаше само с една минута за последните три хода и в този момент предложи реми. Коларов запита капитана на отбора може ли да приеме предложението. Отговорено му бе да обмисли добре и да приеме, само ако не открие начин за игра на печалба без риск. Той имаше около 30 минути време и се задълбочи в анализ и оценка на позицията

(Виж диаграмата)

След повече от 29 минути мислене, когато му оставаха само броещи секунди за последните ходове, той заяви че приема предложението наравно. Последва обаче неочакван отговор на Бенкьо: „Сега вече не съм съгласен на реми!“ Време за обяснения нямаше. Последваха светкавични ходове: 38. ... e5+! 39. Цe3 Тe8 40. e:d5? e:d4+! 41. Ц:d4 Т:e2 42. d:c6 b:c6 ... и Бенкьо трябваше да запише ход в безна-

деждна позиция. На доиграването последва още: 43. Цc4 b5+ 44. Цb3 Те3 45. a4! b:a4 46. Ц:a4 Т:g3 47. Цa5! Тg4 48. Тc4 Т:c4 49. d:c4 f5? (слабо. След Цc7 50. Цa6 Цb8! 51. Цb6 f5!! черните печелят както в партията). 50. Цb6 f4 51. b5? (Реванш за грешката на черните. 51. c5+! Цd7 52. Цb7 безпечаваше реми) 11d7! 52. c5 Цc8! 53. Ц:c6 f3 54. b6 f2 55. b7+ Цb8 56. Цd7 f1Д и белите се предават. Заслужена победа!! Минев спечели срещу Портиш, а Пеев срещу Форичтош.

С изиграване на този кръг завърши най-тежката част от турнира за нашия отбор. На черната дъска в нашата стая беше написано с тебешир временното класиране:

1. СССР 24 т., 2. Чехословакия 21 т., 3. Унгария 17:5 т., 4. България 17 т., 5—6. Исландия и САЩ по 16 т. и т. н. Вече сме сигурни в първото място на СССР и уверени в това, че ще се класираме пред унгарците, на които предстоят много по-тежки срещи. Трудно е обаче да гоним чехите. И на тях им предстоят тежки срещи със СССР и Унгария, но авансът им от 4 точки е внушителен.

След този кръг е почивният ден. Правим хубава 100 км екскурзия с другите отбори. Виждаме грамадни улов на исландските рибари, покритите с истинска лава черни и голи полета около вулкана Хекла, снимаме се пред гейзерите. Закуска и футболен мач, в който се реваншираме на нашите съветски другари!! Разглеждаме прочутите помпени станции, които осигуряват отопление и топла вода за домакински нужди на Рейкиавик. На километри не виждаме дърво. Сурова е исландската природа и с много труд работливите исландци изкарват прехраната си. И неволно у нас се заражда някакво силно и топло чувство — ние мислим за нашата богата и плодородна, слънчева родина!

VIII кръг

Борбата продължава. СССР побеждава нашите съперници чехите с 3:1. Ние бием английските студенти с 2:5:1:5. Капитанът на стбора не е особено доволен от последния резултат. Половин точка повече би било по-добре.

IX кръг

4:0 срещу Еквадор. СССР бие унгарците с 3:5:0:5. Този път сме доволни, Особено от Тал, който печели

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	МЯСТО	ТОЧКИ
1	СССР	☼	$3\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	4	$3\frac{1}{2}$	4	4	4	1	43 $\frac{1}{2}$
2	България	$\frac{1}{2}$	☼	$1\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	3	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	3	4	$3\frac{1}{2}$	4	2	37
3	Чехословакия	1	$2\frac{1}{2}$	☼	1	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	4	3	4	3	36
4	Унгария	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	3	☼	2	$2\frac{1}{2}$	3	2	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	4	$3\frac{1}{2}$	4	4	35 $\frac{1}{2}$
5	САЩ	$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	2	☼	3	2	$2\frac{1}{2}$	3	2	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	4	4	5	30
6	Румъния	$1\frac{1}{2}$	2	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	1	☼	$2\frac{1}{2}$	2	3	2	$2\frac{1}{2}$	3	2	$3\frac{1}{2}$	6	29
7	ГДР	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	2	1	2	$1\frac{1}{2}$	☼	$1\frac{1}{2}$	1	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	4	$2\frac{1}{2}$	7	28
8	Исландия	1	1	$1\frac{1}{2}$	2	$1\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	☼	$2\frac{1}{2}$	3	2	$1\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	8	27
9	Англия	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	1	1	3	$1\frac{1}{2}$	☼	2	3	3	3	$2\frac{1}{2}$	9	23 $\frac{1}{2}$
10	Дания	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	2	1	$\frac{1}{2}$	1	2	☼	$3\frac{1}{2}$	1	3	$2\frac{1}{2}$	10	18
11	Швеция	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	2	1	$\frac{1}{2}$	☼	$2\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	11	16
12	Еквадор	0	0	0	0	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	1	3	$1\frac{1}{2}$	☼	2	$2\frac{1}{2}$	12	15 $\frac{1}{2}$	
13	Монголия	0	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	0	2	0	1	1	$2\frac{1}{2}$	2	☼	$3\frac{1}{2}$	13	15	
14	Финландия	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	☼	14	9	

блестящо с черните срещу Бенкьо. Временно класирани: 1. СССР 30 т. (повече няма да следим точките им!), 2. Чехословакия 25.5 т., 3. България 23.5 т., 4. САЩ 22 т., 5. Унгария 21.5 т.

X кръг

Унгария—Чехословакия 3:1.

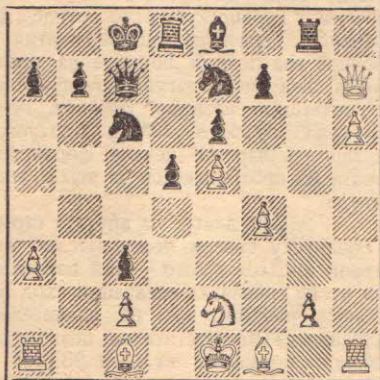
Унгарците изпълниха задачата си. Две ремита с черни фигури и две победи с белите. Унгарският отбор печели заслужена и убедителна победа срещу чехите, които този кръг са в криза. Ние побеждаваме Исландия с 3:1. Особено ценна е победата на Коларов срещу международния майстор Олафсон и 10-минутната победа на Пълевски срещу Асмундсон (който заяви след партията, че срещу българите не може да играе — губи вече за трети или четвърти път). Ето тази интересна миниатюра:

№ 242 Френска защита

Пълевски

Асмундсон

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Кс3 Об4 4. е5 с5 5. а3 0: с3+ 6. b: c3 Дс7 7. Дг4 Ке7 8. Д: g7 Тг8 9. Д: h7 cd 10. Ке2 dc 11. f4 Кс6 12. h4 Од7 13. h5 0—0—0 14. h6 Оe8

15. Д: g8! Черните се предават.

И така настигнахме чехословаците предсрочно. След 10 кръг сме с тях на 2—3 място.

XI кръг

България—САЩ 3.5:0.5.

Трудна и ценна победа, за която допринесоха всички състезатели. Коларов беше зле по дебют срещу Уйлям Ломбарди и с единствени ходове се защищаваше в трудна позиция. Вече мислехме, че Ломбарди ще успее за втори път да победи Коларов, когато една „малка“ грешка се оказва фатална за Ломбарди. Коларов жертвува дамата си за топ, слечели и втори и с точна игра и партията. Печели в разгромен стил и Пеев, а не след дълго Пълевски надиграва майсторски противника си в цайтнот.

На черната дъска в нашата стая в Морското училище надпис: „След XI кръг сме на второ място!“ Ще удържим ли още два кръга само с половин точка аванс?

XII кръг

С Швеция играем добре и спокойно. Резултат 3:1, но... чехите играят

неспокойно, но смело. Получават загубени позиции, изпадат в цайтноти и все пак се налагат във всички партии над по-неопитните екваторци с 4:0.

Преди последния кръг 1. СССР (все едно колко точки!), 2. Чехословакия 33.5 т., 3. България 33 т. и т. н.

XIII последен кръг

Играем с последните в таблицата. Чехите — с добрите домакини. Дали ще се окажат наистина добри! В залата над 1,000 души следят със затаен дъх. От нашите бързо печелят Коларов, Минеv и Пеев, но какво става с Пълевски? Допуснал грешка в дебюта, нашият двукратен първенец има тежка, вероятно загубена позиция. Нервен и възбуден, той полага всички усилия да се успокои, след това умело парира непосредствените заплахи. Дълго време финландецът Каясте, многократен участник в студентските първенства, намира най-силните продължения, но ето че не издържа, допуска грешка и ние печелим с 4:0.

В този момент чехите играят още и четирите си партии. За да ни стигнат и надминат, им трябва не по-малко от 3 1/2 точки. Те отлагат и 4-те си партии. На доиграването изглежда, че ще ни настигнат. Печелят една партия. Правят реми в срещата Козма—Палмасон, в която исландецът имаше по-добри шансове, в двете останали партии имат преимущество. Казват, че в този момент гротмайстор Пахман, капитан на чехския отбор, поръчал в чехската легация шампанско за празнуване на второто място, но... не издържат нервите и на най-спокойния и издръжлив играч на турнира — гротмайстор Филип. Без да забележи, той допуска красива комбинация, която един даровит комбинатор като мм Олафсон не може

да не види — белите жертвуват топ и постигат реми с вечен шах. България, е на второ, Чехословакия на трето място. Продължаването на партията Блати—Асмундсон става излишно и те се съгласяват на реми.

Турнирът завърши с голямата победа на съветските шахматисти. Техният състав: Тал, Спаски, Полугаевски, Гургендизе, Никитин, Гислис се оказа най-добрият. Отлично играха и чехите: Филип, Козма, Благни, Маршалек, Вислужил и унгарците: Бенкьо, Портиш, Фортинш, Пап, Хааг, Молнар. Тези два отбора, особено чехският, можеха също така заслужено да бъдат и на второто място. Американците имат само трима отлични състезатели: Ломбарди, Меднис, Фойерщайн, исландците само двама: Олафсон, Палмасон, ГДР — трима и т. н. Изобщо по-назад класиралите се стбори не бяха хомогенни и това беше съществено преимущество на класиралите се в първите места.

Нашите състезатели показаха блестяща игра и завидна издръжливост. Коларов победи играчи като Бенкьо, Олафсон, Ларсен и Ломбарди, Минеv — Мителу, Портиш (Унгария), а Пеев спечели на финала 7 партии по ред. Като че ли най-зле се чувствуваше м.с. Никола Пълевски, който беше болен и се подложи на малка операция по време на турнира. Толкова повече заслужава похвала неговата голяма воля за победа. Богданов участвува за първи път в такова състезание и игра малко сковано, но опитът който почерпи, ще му бъде много полезен.

Решаващ за нашия успех беше високият спортен дух и отлична дисциплина, здравият колективен дух на „академиците“ — многократни републикански шампиони!

БИБЛИОГРАФИЯ

Съветски шахматни книги в българските книжарници

Шахматы за 1954 г. Сборник. Изд. „Физкультура и спорт“, 1955 г. Подв. 8-88 лв. В сборника е даден обилен спортен и творчески материал от проведените през 1954 г. шахматни състезания.

Шахматные окончания — пешечни, офицерски и конски. Под обща редакция на гротмайстор Ю. Авербах. Изд. „Физкультура и спорт“, 1956 г. Подв. 14-52 лв. Ценно помагало и ръководство за всички шахматисти, които искат да овладеят шахматните завършеци.

Шахматное творчество Н. Д. Григорьева. Изд. „Физкультура и спорт“, 1954 г. Подв. 11-92 лв. Книгата представлява интерес за всички шахматисти.

XXXIII шахматный чемпионат Москвы. Московская правда 1955 г. Подв. 8-40 лв. Книгата съдържа партиите от турнира.

Ленинградский полуфинальный турнир XXIII шахматного чемпионата СССР в гор. Ленинграде. 1955 г. Подв. 11-20 лв. Поместени са партиите от турнира.

Р. М. Кофман — Всесоюзные первенства по шахматной композиции. „Физкультура и спорт“, 1956 г. Цена 6-60 лв. В книгата се разглеждат спортните и творчески постижения от проведените след Великата отечествена война всесъюзни състезания по шахматна композиция.

А. Котов и М. Юдович. — Советская шахматная школа. „Физкультура и спорт“, 1955 г. Подв. 10. лв. Книгата запознава любителите на шаха със съветската шахматна школа и с нейните видни представители.

XXII первенство СССР по шахматам. „Физкультура и спорт“, 1956 г. Подв. 8-24 лв. Книгата съдържа 190 партии от турнира, а също така партии от заключителния мач за званието шампион на СССР между гротмайсторите В. Смыслов и Е. Гелер.

XXI первенство СССР по шахматам. „Физкультура и спорт“, 1955 г. Подв. 9-60 лв. При анализа на партиите са разгледани редица въпроси, които осветляват особеностите в творчеството на участниците в турнира.

Д. И. Бронштейн. — Международный турнир гротмейстеров. „Физкультура и спорт“, 1956 г. Подв. 12-72 лв.

МЕЖДУНАРОДНИЯТ ТУРНИР В ГР. ВАРНА

З. СТАНЧЕВ

Два международни турнира в продължение на една година — това наистина е вече постижение, особено като се има предвид, че дълги години нашите шахматисти очакваха да видят международен шахматен турнир у нас.

Подготовката за зоналният турнир бе в своя разгар, когато започна подгответа и за варненския международен турнир. Но тази подготовка се водеше само в София — варненските физкультурни и шахматни деятели, по чиято инициатива бе замислен този турнир, някак забравиха за своето предложение и малко се тревожеха, че приближава стартът на това отговорно и важно състезание. Те не бяха осигурили навреме средства, не бяха помислили къде ще бъде игран турнирът, не бяха даже решили кой ще бъде техният представител. Странното им апатично отношение не се промени дори в навечерието на турнира, прояви се с не по-малка сила и през време на самия турнир.

Това, разбира се, не попречи на 1 юли да започне турнирът и да завърши успешно на 16 юли. 12 шахматисти от 8 страни се събраха, за да участвуват в турнира, организиран от Балкантурист и Градския съвет на БСФС — Варна. Тук бяха международните майстори Клугер (Унгария), Троянеску (Румъния), Рейфирж (Чехословакия) и Милев (България), опитните майстори Робач (Австрия), Соколов (Югославия), Леман (Западна Германия), Мюлберг (ГДР), Бобоцов и Иванов (България) и кандидат-майсторите Геренски и Балчиклиев.

Ако проследим хода на турнира, не може да не направи впечатление изключителният старт на шахмайстора Бобоцов. В първите пет кръга той набра 5 точки, докато най-близките му конкуренти изостанаха с 1-5 точки. Чувствителна разлика за турнир, където оставаха само още 6 кръга. Това съотно-

шение се запази и след шестия кръг. Някои се опитаха да обяснят безспорния успех на нашия представител с това, че е играл срещу сравнително по-слаби противници. — В последните пет кръга той трябва да се срещне с четирите международни майстори, а като пети противник е не по-малко опасният Леман — казваха те. Но от тези пет партии Бобоцов набра 3,5 точки и в крайното класиране застана на първо място с две точки преднина пред следващите го Клугер и Робач, без да загуби нито една партия.

Убедителната победа на Бобоцов прави силно впечатление. Високата му техника в реализирането на преимущество, несломимата воля за победа, които той демонстрира на турнира, му позволиха да спечели ценни партии. Партиите му с Мюлберг, Иванов и Троянеску са най-показателни в това отношение. Бобоцов прояви този път характерните си прекрасни спортни качества, провеждайки с голяма издръжливост, физическа и психическа устойчивост целия турнир — от началото до края.

Крайните резултати се виждат на турнирната таблица. До това класиране обаче участниците достигнаха по различен път. Така например докато Клугер методично набираше точки и него веднаж не отстъпи мястото си в челната тройка, Робач след седмия кръг не бе даже в шесторката. Забележителният му финиш обаче (четири победи в последните четири кръга) изведнаж го придвижи до дележ на второто и третото място.

Може би от този резултат най-вече трябва да се поучи нашият международен майстор Здравко Милев, който след загубата си в първия кръг срещу Леман, явно понижил боевото си настроение, без да се постарее да вложи особена амбиция за по-добро класиране.

А предварително той бе считан за един от главните претенденти за челните места. Милев имаше сили и възможности за това, но нямаше желание за борба. А случайната му загуба в предпоследния кръг срещу Мюлберг го изпрати зад линията на наградените, на място, което явно не заслужава този наш надарен шахматист.

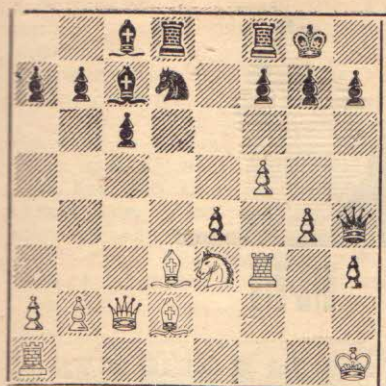
От чуждестранните майстори сравнително неудачно се представи Троянеску, който също предварително бе считан за един от фаворитите. Миролюбивото му настроение в началото на турнира (шест равни партии в първите шест кръга), което се изрази в загубата на три точки, даде естествено своето отражение и върху крайното му класиране. В турнир от 12 участника подобна тактика е явно погрешна и в никакъв случай не може да бъде препоръчвана. Когато Троянеску разбра това, бе вече късно да се набави изпуснатото. В стремежа да подобри турнирното си положение той напрегна всичките си сили на финала, заигра всяка партия на победа, но повече от дележ на V—VII място не можа да постигне. В този си стремеж Троянеску обаче отиде до крайност. Така в последната партия с Бобоцов той получи по-стеснена позиция, а след това и загубено положение. В следващата позиция Бобоцов, вече осигурил първото място, предложи наравно, макар че печели форсирано ламата на противника си за топ и лека фигура.

(Виж диагр. на другата стр.)

Троянеску съвсем неоснователно отхвърли предложението — той изглежда или не бе забелязал следващия ход на Бобоцов (белите), или бе значително надценил възможностите на позицията. Бобоцов продължи веднага 23. f6! и румънският международен майстор се замисли продължително. Пътят за от-

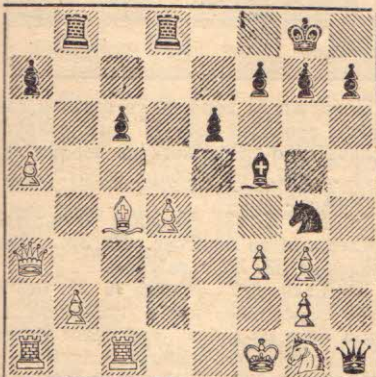

От ляво на дясно: Рейфирж, Бобоцов, Милев, Серопян (главен съдия), Робач, Станчев (ръководител на турнира), Леман, Клугер, Мюлберг, Геренски, Соколов, д-р Троянеску, Балчиклиев и Иванов

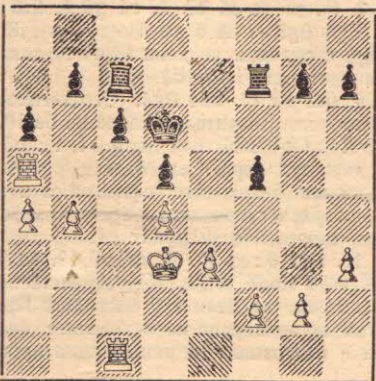
стъпление на черната дама бе затворен и тя след 23... Ke5 24. Kg2 се ока- за в плен. Заключителната част на партията Бобоцов реализира с присъщото си техническо майсторство.

Приятно впечатление направи с игра та си югославският майстор Владимир Соколов. Той не се страхуваше от усложнения, в двустри позиции се ориентираше правилно и постигна ценни победи срещу Робач и Леман. Елегантен е завършекът на партията му с Геренски.

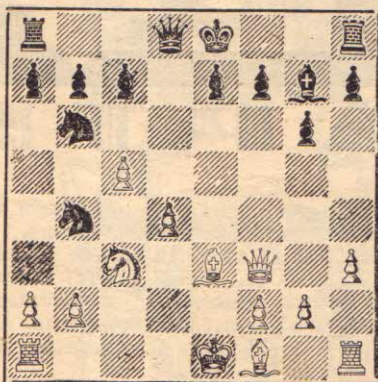

Тази позиция бе получена след 23-я ход на белите (Геренски). Последва 23... T: b2! На единственото 24. D: b2 Соколов продължи Ke3+ 25. Ce1D: g1+ 26. Цd2 K: c4+! 27. T: c4 Df2+ и белите се предадоха. На Цc1 следва De1 мат, а след Цd1 или Цc3—De3+ се губи дамата.

Не липсваха и курйози. Милев (бели) постигна известно минимално позиционно преимущество срещу Мюлберг, което обаче не беше достатъчно за победа. В желанието си да разкрие дамското крило Милев подходи много праволинейно, без да забележи елементарното опровержение на неговата идея.

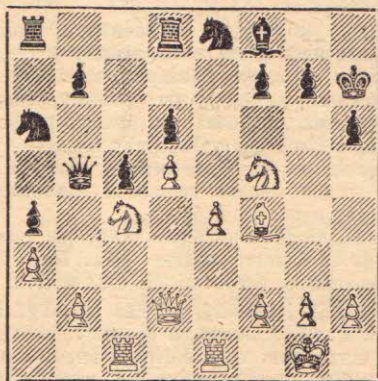

В позицията на диаграмата той игра 31. b5? и след cb остана без пешка. Естествено двете проходни пешки на черните на дамското крило бяха достатъчно преимущество за Мюлберг, за да доведе партията до победен край.

В следващата позиция Балчиклиев за изненада се отказа да вземе коня на b6 и игра предпазливо 11. Tc1?, не можа да се ориентира в настъпилите усложнения и загуби. А как би отговорил Бобоцов, ако Балчиклиев бе играл просто 11. c: b6! Явно незадоволително е Kc2+ 12. Цd2 K: a1 13. bc с последващо Ob5+ и T: a1. Ако 12... K: d4, то 13. O: d4 O: d4 14. Od3 и белите с фигура повече трябва да спечелят.

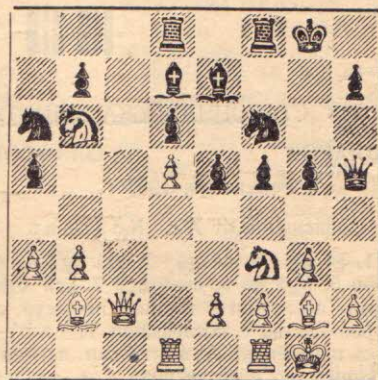
Интересно протече партията Робач—Иванов от десетия кръг, в която австрийският майстор прояви ярката си способност на добър тактик.

Надали някой би допуснал, че само след 12 хода черните ще бъдат принудени да сложат оръжие. Последва: 22... f6 23. Te3 g5 24. Og3 Ta7 25. f4 Dd7 26. fg hg 27. De2 b5 28. Dh5+

Цg8 29. Dg6+ Og7 30. Kc: d6 K: d6 31 O: d6 De8 32. Kh6+ Цh8 33. Kf7+ Цg8 34. Th3 и черните се предадоха.

А накрая и една малка комбинация, осъществена от Клугер срещу Соколов. След неудачно разиграване на дебюта Соколов се опита с игра на двата фланга да създаде контрашансове. След 16-ия му ход e5 се получи следната позиция:

На пръв поглед пешечната лавина e5, f5 и g5 изглежда опасна — тя е готовъв всеки момент да се раздвижи и да разстрои лагера на белите. Но Клугер бе по-дълбоко преценил получената позиция. С неочаквания ход 17. K: e5! той разби пешечната структура на черните и, използвайки нехармоничното развитие на фигурите им, бързо отигра пожертвувания материал, на свой ред получи материално преимущество, и спечели лесно. Последва още 17... de 18. d6 Tc8 19. Dd2 Od8 20. K: d7 K: d7 21. O: b7 и на 26-ия ход Соколов се предаде.

Като изключим прекрасното постижение на шахмайстора Милко Бобоцов, останалите наши състезатели се представиха под възможностите си. Върху играта им се отрази безспорно и фактът, че всеки ден те трябваше да пътуват общо над 30 км с автобус или автомобил, което през летните горещини бе доста изтощително. Главната причина обаче се крие в недостатъчната им подготовка за този турнир.

Положителната роля, която варненският турнир изигра за развитието на нашето шахматно движение, е безспорно голяма. И нека се надяваме, че прекрасната инициатива на Балкантурист няма да загълхне и че варненският международен турнир ще стане традиционен.

№	Участници	Точки												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Бобоцов — България	3	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	9
2	Клугер — Унгария	1/2	3	1/2	1	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	7
3	Робач — Австрия	0	1/2	3	0	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	7
4	Соколов — Югославия	1/2	0	1	3	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	0	6 1/2
5	Леман — Зап. Германия	1/2	1	0	0	3	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1	6
6	Мюлберг — ГДР	0	1/2	1/2	1/2	1/2	3	1/2	1	1	0	1/2	1	6
7	Троянеску — Румъния	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	3	1/2	1/2	1	1	1	6
8	Милев — България	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	3	1/2	1	1/2	1	5 1/2
9	Рейфирж — Чехословакия	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	3	1/2	0	1	4
10	Иванов — България	0	1/2	0	0	1/2	1	0	0	1/2	3	1/2	1	4
11	Геренски — България	0	0	0	0	1/2	0	1/2	1	1	3	1	3 1/2	
12	Балчиклиев — България	0	0	0	1	1/2	0	0	0	0	0	3	1 1/2	

№ 243 СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА
КОЛАРОВ

ОЛАФСОН

Рейкиавик, 1957 г.

Обяснения от Аг. Коларов

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kf3 Og7 4. g3 0—0 5. Og2 d6 6. 0—0 Kc6 7. Kc3 Og4. През последните години по-често се играе 7...аb с последващо Tb8 и b5—така нареченият Аржентински вариант. Съмнително е обаче дали той обезпечава някакви преимущества в сравнение с нормалните староиндийски варианти, тъй като черните започват флангова атака, преди да се е определила пешечната структура в центъра, а това осигурява по-голяма еластичност в действията на белите.

След хода в текста белите също така имат голям избор от продължения.

8. Ke1! Нов ход от съмнително естество, идеята на който е да се предпази конят от размяна и да се заеме центърът с темпо чрез f3 и e4. Недостатъкът му е отслабването на полето d4.

8... Dd7. Ако 8... e5, то 9. d5 Ke7 (9... Kd4 10. f3 Od7 11. e3+) 10. f3 Od7 11. e4+. Възможно бе обаче 8... Ke8 9. Kc2 Dd7 10. f3 Oh3 11. e4 O: g2 12. 11: g2 e5 13. d5 Ke7 с последващо f5 и добра игра за черните.

9. f3 Oh3 10. e4 O: g2 11. Ц: g2 а6. Черните възнамеряват да проведат аналогични идеи на тези в Аржентинския вариант. След 11... Ke8 12. Kc2 e5 13. d5 Ke7 възникваше позиция, указана в коментара към 8-ия ход на черните.

12. Oe3 Tf8 13. Tf2. С идея, след възнамеряването от черните придвижване b7—b5 и размяната cb да се заеме полуоткритата линия „с“. В предстоящи мителшпил шансовете на белите заслужават предпочитание. Те

имат здрав център и възможности за комбинирана атака на двата фланга.

13... b5 14. cb ab 15. b3 Kd8. Предпазва се от 16. d5 Kd8 17. Tc1 с фиксиране на пешката „с“ и лишаване пешката b5 от нейната естествена защита—c7—c6. Сега вече не може 16. d5 поради 16... Kg4.

16. Tc1 c6 17. Kd3 Db7 18. Tf2. Натискът по полуоткритата линия ще отвлече черните фигури от царското им крило.

18... Tc8 19. Dd2 Kd7 20. Ke2 Tc7 Ако 20... e5, то 21. Kb4. Напр. 21... ed 22. O: d4 O: d4 23. K: d4 c5 24. Kd5+.

21. h4! Белите постигнаха максимално възможния натиск на дамския фланг, но черните имат непробиваема позиция в този участък. В такива случаи е логично да се търси разрешение на изхода от борбата на другото крило.

21... h5 22. Oh6 Oh8 23. Ch2. Подготвя откриване на линията „g“ за атака.

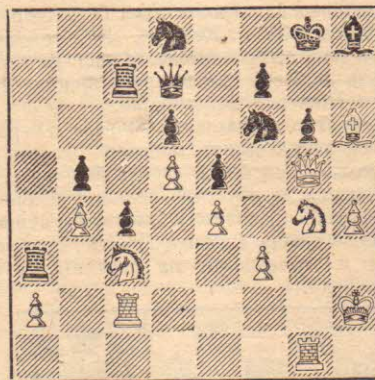
23... e5? Удар в центъра, който обаче не е достатъчно ефикасен. Позицията придобива закрит характер и атаката на белите от демонстративни действия получава застрашителни размери. След 23... Tас8 със заплахата e5 позицията оставаше неясна, въпреки че и тогава белите по всяка вероятност стоят малко по добре.

24. d5 c5. Към явно по-добра позиция за белите водеше 24... Tас8 25. Og5 f6 26. dc K: c6 27. Oe3 и т. н.

25. Kf2! Kf6 26. g4 Dc8 27. Tg1 hg 28. K: g4. Атаката на белите се развива с естествени ходове. Прави впечатление лошото разположение на коня d8 и топа a8, които не могат да участват в защитата.

28... c4. Търсене контрашансове на другия фланг, но това дава нова слабост в позицията на черните — пункта „b5“.

29. b4 Ta3 30. Kc3 Dd7 31. Dg5!

Принуждава коня да се оттегли, след което пробивът h4—h5 ще разруши окончателно позицията на черния цар.

31... Kh7. Не, разбира се, 31... Kh5? поради 32. D: h5!

32. Dc1 T: c3. Черните използват последните си шансове. На 32... Tаa7 следваше 33. h5 с разгром.

33. T: c3 De7 34. Og5 f6 35. Oe3 f5. Губи форсирано, но и пасивната защита не е по-добра, тъй като белите имат материално преимущество и атака.

36. Kh6+ Ch8 37. T: g6 D: h4+ 38. Ch1 f4. Нова неточност, но в абсолютно загубена позиция.

39. Tg8+ Ce7 40. Kf5+ Ch7 41. K: h4 Ц: g8 42. Of2 Kg5 43. a4. Черните се предават.

№ 244 ИНДИЙСКА ЗАЩИТА

БОБОЦОВ

МЮЛБЕРГ

Международен турнир във Варна, 1957 г.

Обяснения от М. Бобоцов

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kf3. С този ход се избягва добре разучената настоящем защита Нимцович.

3... c5 4. d5 ed 5. cd g6 6. Kc3 d6 7. Og5 Og7 8. e4 0—0. По-точно е 8... Og4 с размяна на коня f3 и осуетяване на маневрата Kf3—d2—c4.

9. Oe2 h6 10. Oh4 Og4. Стратегическа неточност. Значително по-силно бе 10... g5 11. Og3 Kh5 или дори 11... b5! с двустра игра. Сега белите разменят с изгода белополите офицери, а конят се отправя с печалба на време към важния стратегически пункт c4.

11. Kd2 O: e2 12. D: e2 a6 13. a4 Te6 14. 0—0 Kbd7 15. f4. Пространственото надмощие на белите е очевидно. Престои активизиране на останалите фигури и подготовка на решителния пробив

ЛИЧНИ РЕЗУЛТАТИ НА СЪСТЕЗАТЕЛИТЕ ОТ БЪЛГАРСКИЯ ОТБОР
В СВЕТОВНОТО СТУДЕНТСКО ПЪРВЕНСТВО — РЕЙКИАВИК 1957

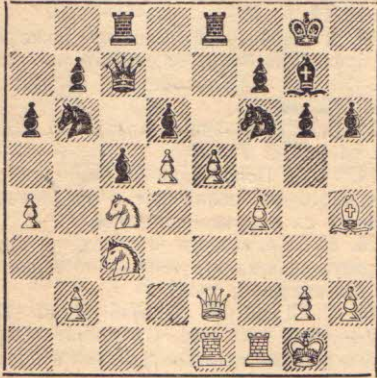
№	Участници	ГДР	Румъния	Дания	Монголия	СССР	Чехословакия	Унгария	Англия	Еквадор	Исландия	САЩ	Швеция	Финландия	Общо точки
1	Коларов	1/2	×	1	1	0	1/2	1	1/2	+	1	1	1/2	1	9
2	Минев	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	×	1	0	1/2	1	1	8 1/2
3	Пъдевски	1/2	1/2	1	1	0	0	×	1	1	1	1	1/2	1	8 1/2
4	Пеев	1	1/2	1/2	×	0	1/2	1	1	1	1	1	1	1	9 1/2
5	Богданов	×	0	×	1	×	×	1/2	0	×	×	×	×	×	1 1/2

в центъра e4—e5. Контраиграта на черните на дамското крило предвид изостаналостта им в развитието се развива твърде мудро и леко се парира.

15. . . Dc7 16. Tae1 Tас8. Подготовка 17. . . c4 и после b7—b5, след което конят d7 би получил важния стратегически пункт c5, но . . .

17. Kc4! Kb6. Опит за отстранение на силния кон, който среща енергично опровержение. Разбира се, и при по-упоритото 17. . . Kh7 реализацията на пробива e4—e5 е само въпрос на време.

18. e5!

Осъществен при пълна мобилизация на бялата армия, пробивът в центъра поставя черните пред много трудни задачи. Не спасява както 18. . . Kf: d5 19. K: d6 K: f4 20. Df3!, така и 18. . . K: c4 19. D: c4 de 20. fe T: e5 21. Og3. Избраното от Мюлберг продължение води също до бърза загуба.

18. . . de 19. d6 Dc6 20. O: f6. Но не 20. K: b6? 20. . . ef! 21. d7 K: d7 22. D: e8+ T: e8 23. T: e8+ Kf8 и черната дама напада едновременно две бели фигури.

20. . . O: f6 21. K: b6 Tcd8. При 21. . . ef или 21. . . D: b6 решава „вилката“ 22. d7!

22. Kbd5. Черните се предават.

Една партия, в която малките на вид дебютни грешки „прекатуриха бързо колата“.

№ 245 ИСПАНСКА ПАРТИЯ

ЛЕМАН

РОБАЧ

Международен турнир във Варна, 1957 г.

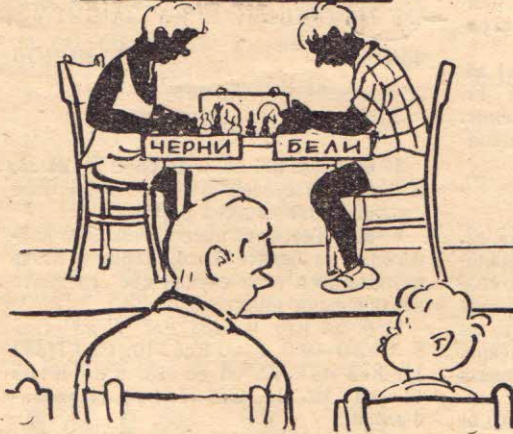
Обяснения от Ем. Карастойчев

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 a6 4. Oa4 Kf6 5. 0—0 Oe7 6. De2. Най-често се играе De2, един ход по-рано, за да се осуети 5. . . K: e4. В сравнение с обективно най-силното продължение 6. Te1, ходът в текста има това качество, че избягва добре отгъпканите „испански“ пътища.

6. . . d6 7. O: c6+. Белите биха получили добра игра след 7. c3 0—0 8. d4, Леман обаче се опитва да вземе инициативата, преди да е завършил своето развитие, като свързва направената размяна с последвалите агресивни действия в центъра.

7. . . bc 8. d4 ed 9. K: d4 Od7 10. Td1 0—0 11. e5? Ето какъв са имали предвид белите, правейки своя седми ход. Твърде скоро обаче се оказва, че този

НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРНИР ВЪВ ВАРНА

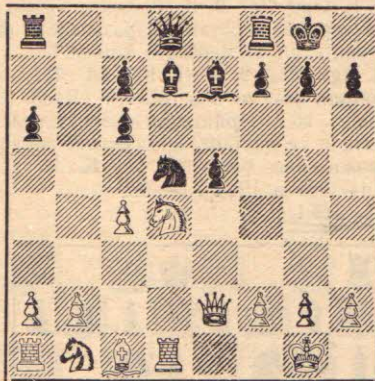

— Татко бе, защо пише „бели“ и „черни“ когато и двамата са черни?

рис. Илина Парпулова

опит е прибързан. Необходимо беше най-напред да се завърши развитието на дамския фланг.

11. . . Kd5 12. c4 de! Контраударът, който разрушава всички надежди, получаващата се открита фигура игра белите трудно биха могли да противодействуват на двата силни офицера. В техния лагер липсва белополюният офицер, който обикновено се явява основанието на опити, подобни на току-що направения.

13. K: c6. Ефектно, но не най-силно. По-добре беше 13. Kf3! В получаващите се варианти след 13. . . Kf4 14. O: f4 ef 15. Ke5 Od6 16. K: d7 D: d7 17. c5 De7 или 16. c5 De7 17. cd cd 18. Te1 Te8 преимуществото на черните е безспорно. След 14. D: e5 Kg6 15. Dh5? Og4! 16. T: d8 T: d8 17. Da5 Td1+ или 15. De3 Of6 16. Dc2 Of5! атаката на черните също се развива стремително. Все пак белите можеха да стабилизират значително играта си, ако

вместо 15. Dh5 играят 15. Da5. В при мерното продължение 15. . . Dc8 16. Oe3 Og4 17. Kbd2 Of6 18. h3 O: f3! 19. K: f3 O: b2 20. Tb1 възможностите са изравнени.

13. . . O: c6 14. cd Oa4! Същественна тънкост, с която се печели необходимото време за защита на пешката e5.

15. b3. Отслабва чувствително диагонала a1—h8, обаче и 14. Te1 D: d5 15. D: e5 D: e5 16. T: e5 Of6 не е твърде привлекателно.

15. . . Ob5 16. Dc2 e4!

Двата офицера доминират върху цялата дъска. След хода в текста белополюният офицер ще има възможност да се вреже в лагера на белите на d3, а чернополюният му колега ще има още по-обещаващи перспективи, както по диагонала „a1—h8“, така и по диагонала h2—b8“. Затова следващият ход на белите се явява необходим.

17. Oa3 Od3 18. Dc6 Od6 19. O: d6 cd 20. Kd2 Tc8 21. Da4 Възможности за опониране по „с“ линия даваше 21. Db7. Интересни варианти можеха да се получат при 21. . . Tc7? 22. Db6 De7 23. Tac1 Tfc8 24. Tc6 Ob5 25. T: d6

Tc1 26. Td8+ и т. н. Естествен черните можеха да продължат 21. . . Dc7 или 21. . . Dg5, поставяйки по-трудни задачи на противника.

21. . . f5 22. Kc4 f4 23. Kb2 Oc2 24. Te1 f3 25. Kc4. Позицията на белите е вече едва ли защитима.

25. . . fg 26. Db4 Dh4 27. Dd2 Tf5 28. f4. За съжаление необходимо. Няма друга защита от матовата заплаха по „h“ линия.

28. . . ef 29. Df2 Dh3 30. K: d6 Th5 31. Dg3 32. D: g3 hg 33. Td8 Kc4 34. Th: d5 35. Cf2 Od1. Белите се предават. Заплашваше 36. . . Td2+ 37. K: d2 T: d2+ с непредотвратимата заплаха 38. . . f2.

№ 246 СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА ИВАНОВ

МЮЛБЕРГ

Международен турнир във Варна, 1957 г.

Обяснения от П. Иванов

1. d4 Kf6 2. c4 c5. Напоследък привържениците на стариндийската защита предпочитат да преминат към нея, като предварително играят хода в текста. По този начин се избягват редица неприятни за тях варианти, и то главно тези, които са свързани с атака на дамския фланг. Обаче и белите разполагат приблизително със същите изгоди, а именно голям избор на системи.

3. Kf3. От теоретична гледна точка, вероятно, правилно е 3. d5, но в този случай черните могат да продължат в духа на втория си ход 3. . . e5.

3. . . g6. Заслужава внимание и 3. . . e6 4. e3 d5 5. a3 cd 6. ed Oe7 7. Kc3 0—0 8. Of4 Kc6 9. Tc1 Kc4 и т. н. с добра игра за черните (Керес—Тал, XXIV първенство на СССР, 1957 г.).

4. Кс3 Og7 5. e4 0—0 6. h3 d6. Тук или на следващия ход за предпочитане беше 6. . . cd с преминаване във вариант Смагин на сицилианската защита. Стремехът на черните да играят на всяка цена стариндийско построение не е удачен.

7. Oe2 Ка6. Това е вече слабо, тъй като за разлика от обикновените продължения в този вариант на стариндийска защита белите са подготвени отлично както за активна игра в центъра, така и за посрещане контраиграта на черните на дамския фланг.

8. d5! Od7 9. 0—0 Кс7 10. Of4! а6. Заслужаваше внимание 10. . . b5 11. cb Tb8, стремежи към усложнения. Сега белите получават ясно позиционно преимущество.

11. e5 Kfe8. Ако 11. . . Kh5, то 12. Oh2 и „виси“ пешката на d6.

12. a4 Tb8 13. Dd2! b5 14. ab ab 15. b3. Тук може да се направи една равностметка. Черните загубиха дебютното сражение, тъй като са лишени от активна контраигра, а освен това и фигурите им са доста ограничени в своите маневри. Единственото достойнство на черната позиция е това, че тя е лишена от слабости и поради това не е лесно да бъде разрушена.

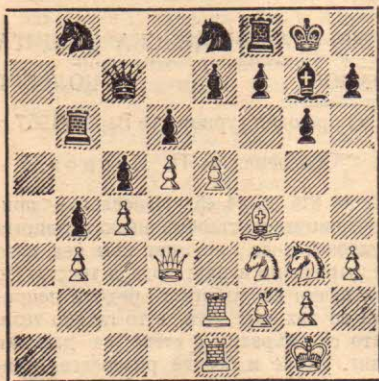
15. . . b4. Последен пропуск. След 15. . . bc откритата линия „b“ би привлякла вниманието на белите, а това, струва ми се, би дало повече практически шансове на черните, защото белите се отклоняваха от основния си план — игра в центъра и на царския фланг.

16. Ke4 Of5 17. Od3 Tb6 18. Ta2! Добър позиционен ход — измества топа от свързката по диагонала и подготвя съвояването на топове по линията „e“.

18. . . Ка6. И по-активната защита — 18. . . O:e4, не е много за препоръчване. Напр.: 18. . . O:e4 19. O:e4 de 20. K:e5! e6 21. Kc6 Dd7 22. De3! и пуктът c5 се руши.

19. Te1 Dc7. По-добре беше веднага Kb8 и Kd7.

20. Kg3 O:d3 21. D:d3 Kb8 22. Tae2.

Белите достигнаха значително позиционно преимущество в центъра, така че една фигурна атака на царския фланг не представлява сериозни затруднения. Въобще цялата партия е извънредно проста и ясна в стратегическо отношение.

22. . . Dd8. Заплашваше 23. ed.

23. De3! Заплашва отново 24. ed и 25. D:e8.

23. . . Кс7 24. Oh6 Kd7 25. O:g7 Ц:g7 26. Dg5! Белите имат матова атака. Ако 26. . . f6, то 27. ef+ef 28. Te7+ Tf7 29. Kf5+ Цf8 30. Dh6+ и мат в 3 хода.

26. . . de 27. K:e5 e6. Или 27. . . f6 28. Kf5+ Цg8 29. Dh6 gf 30. K:d7 и T:e7 с бърз мат.

28. Kh5+. Черните се предават. На 28. . . Цh8 следва 29. K:f7+ с печалба на дамата, а на 28. . . Цg8 — 29. D:d8 T:d8 30. K:d7 и 31 Kf6+.

№ 247 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ФИЛЧЕВ

В. ПОПОВ

XI Реп. п-во, 1957 г.

Обяснения от Р. Филчев

1. e4 c5 2. Kf3 e6 3. d4 cd 4. K:d4 а6. Вариант „Паулсен“, който води към сложна стратегическа борба.

5. Кс3. Теорията препоръчва като най-изгодно за белите 5. с4. Черните обаче разполагат в този случай със следните изравняващи продължения:

а) 5. . . Kf6 6. Кс3 Dc7 7. а3! Oe7 8. Oe2 0—0 9. 0—0 Кс6! 10. Oe3 Tfd8! 11. Кс2 d5! 12. ed ed 13. K:d5 K:d5 14. cd Oe6 15. Of3 Td7+, Прахов—Филчев.

б) 5. . . Kf6 6. Кс3 Ob4 8. Кс2 O:c3+ 9. bc d5=.

5. . . Dc7. Преждевременно е 5. . . b5 6. Od3 Ob7. Напр.: 7. 0—0 d6 8. Цh1 Kf6 9. а3 Kbd7 10. f4 Oe7 11. De2 Dc7 12. Od2 0—0 13. Tf3+ Боголюбов—Рубиншайн, (Лондон, 1922 г.).

6. а3. Предотвратява 6. . . Ob4. Възможно е и 6. Oe2 Kf6 7. 0—0 Ob4 8. Of3! Кс6 9. K:c6 dc 10. Oe3 0—0 11. h3 e5= Ласкер—Тартаковер (Нюйорк, 1942 г.).

6. . . Кс6! По-еластично от 6. . . Kf6, тъй като сега черните разполагат при случай с маневрата Kg—e7.

7. g3. Старинна идея за контрол в центъра, разработена от съветските шахматисти В. Панов и Ал. Толуш.

7. . . b5! По-точно изглеждаше 7. . . Kf6 8. Og2 Oe7 9. 0—0 0—0, тъй като сега черните изостават с развитието на фигурите си от царското крило.

8. Og2 Ob7 9. 0—0 Kf6 10. Te1! С двойната заплаха 11. Kd5! и 11 e5.

10. . . h5? Черните не съзират опасността и се впускат в хазартна атака. Наложително беше 10. . . K:d4 11. D:d4 Oe5 и 12. . . 0—0.

11. Kd5!

Неочакван „сюрприз“ сервиран в съгласие с рецептата: „контраударът в

центъра е най-ефикасното средство срещу една неподготвена флангова атака“.

11. . . K:d5. Опит за облекчаване на положението чрез размени. Приемането на „данайския дар“: 11. . . ed след 12. ed+ би било още по-катастрофално. Напр.: а) 12. . . Ke5 13. T:e5!+ D:e5 11. Of4 De7 15. d6! 6) 12. . . Kse7 13. d6! D:d6 14. O:b7 Td8! 15. K:b5!!

12. ed K:d4. Не спасяваха и продълженията: а) 12. . . Ke7 13. d6! 6) 12. . . Ke5 13. Of4! 6) 12. . . Ka5 13. Of4 Dd6 14. Oe3! Kd4 15. de de 16. K:e6! K:e3 17. K:f8!+

13. D:d4 0—0—0. Едва ли може да се препоръча нещо задоволително. На 13. . . Dc5 би последвало 14. D:c5 O:c5 15. de!+

14. Oe3! С двойната заплаха 15. d6 и 15. с4 bc 16. Taс1.

14. . . h4. Попов отлично разбира безизходното си положение и предпочита гибелта си в „ръкопашен бой“.

15. d6! Сражението е в ход, но още първата схватка предвещава, че черните не ще издържат дълго.

15. . . D:d6 16. O:b7+ Ц:b7 17. Da7+ Цс8 18. Of4! Сабленият удар, който решава този кратък дуел в полза на белите. Черните губят дамата си, тъй като при отстъпление с нея следва мат.

18. . . hg 19. O:d6 gf+ 20. Ц:f2 O:d6 21. D:a6+ Цс7 22. Tad1 Oc5+ 23. Цg2 Th5 24. D:b5 d6 25. b4 Td8 и без да дочакат отговора 26. bc, черните се предадоха.

№ 248 СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА

ТАЙМАНОВ

ТРИФУНОВИЧ

Мач СССР—ФНРЮ,
Ленинград, 1957 г.

Обяснения от М. Вълчанов

1. d4 Kf6 2. с4 c5 3. d5. Най-енергичното продължение, което се прилага с голям успех от съветските шахматисти. При по-спокойното 3. Kf3, се преминава обикновено към английско начало.

3. . . e6 4. Кс3 ed 5. cd d6 6. e4 g6. Заслужаваше внимание бързото развитие посредством 6. . . Oe7.

7. f4 Og7 8. Ob5+! Kfd7. На „по-естественото“ 8. . . Od7 би последвало 9. e5! 9. Od3 0—0 10. Kf3 Ка6 11. 0—0 Кс7 12. Kd2 Kf6? Планът за организиране фигурен натиск върху пункта „e4“ е неправилен и само облекчава белите при прорива е4—e5! Трябваше да се неутрализира пешечният център на белите чрез 12. . . f5!

13. h3. Осуетява 13. . . Kg4.

13. . . Te8. Ненужно отслабване по линията „f“. По-добре бе да се играе 13. . . Tb8 и ако 14. a4 — 14. . . b6 и после ab с подготовка и осъществяване на хода b6—b5.

14. Df3 Tb8 15. a4 Ка6. По-разумно бе да се организира контраиграта на дамското крило посредством 15. . . b6 и т. н.

16. Кс4 Kb4 17. Ob1 а6? Следваше да се предпоставят 17. . . b6. Сега белите се укрепяват и на дамския фланг.

18. а5 Of8. С идея посредством 19. . . Kd7 да се осъществи ходът b7—b5. Мал-

